

Digitalisaatio ja alustatalous - mahdollisuudet ja uhat verotukselle

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta 23.11.2018

Markku Heikura

Pääjohtaja, Verohallinto

Digitalisaatio haastaa verotuksen veropohjan

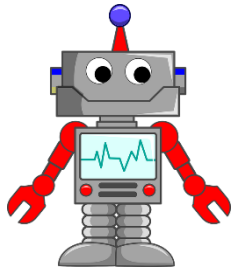
Kansainvälistyminen

Maksamisen tavat ovat muuttumassa

PayPal, amazon payments, bitcoin, Authorize.Net, BluePay, DWOLLA, GoDaddy, Google Checkout, intuit, Maestro, ccnow, JCB, Liberty Reserve, Payza, eway, Skrill, PayJunction, Payoneer, ecoPayz, Square, MasterCard, PROPAY, VISA, ACHPayments, wepay, WebMoney, WooCommerce, 2C2P, worldpay, adyen, Atos, bitpay, citibank, Klarna, Cirrus

Tekoäly verosuunnittelijana

Lohkoketju hajauttaa tiedon

WEB 2.0 SOCIAL NETWORKS WEB 3.0

Instagram, facebook, twitter, VK → ONG SOCIALS, AKASHA, Голос, YOURS, investFeed, matchpool, qbao, crypviser, APPICS, QunQun

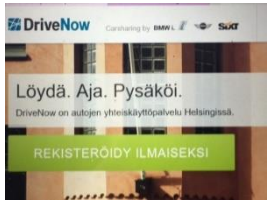
WEB 2.0 MESSAGING WEB 3.0

Telegram, WhatsApp, TALK, LINE, e-chat → Mercury Protocol, ECHO, RIOT, TOX, OBSIDIAN

Alustatalous muuttaa ansaintamalleja

airbnb

UBER

Alibaba.com

freelancer

Yrityskenttä uudistuu - liiketoimintamallit muuttuvat

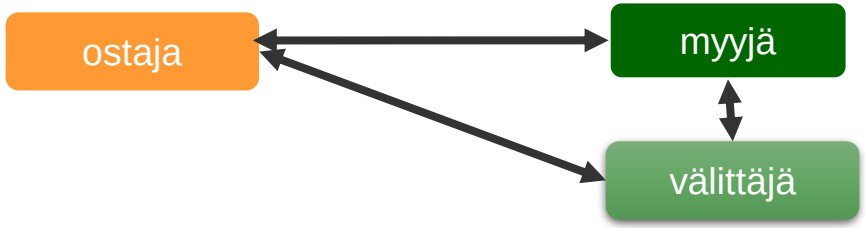
Alustatalouden malleja

- 1-tasoinen
  - perinteinen myyjä–ostaja-malli

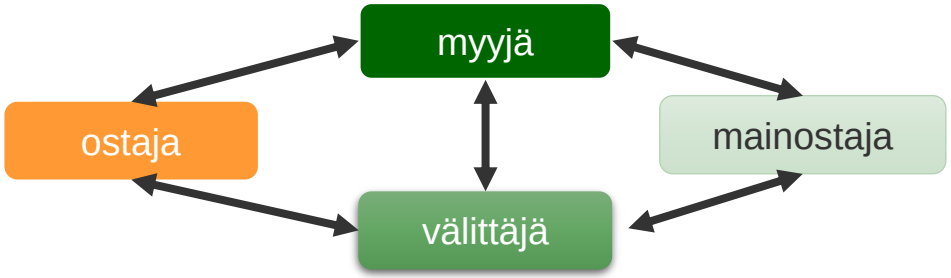

Lähde: Gartner

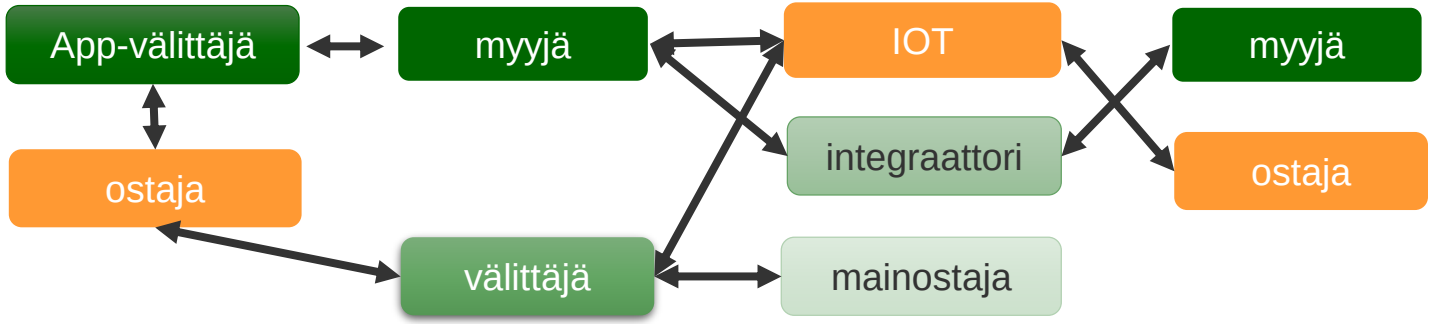
- 2-tasoinen alusta
  - välittäjä tuo myyjän ja ostajan yhteen (esim. Uber, Airbnb, eBay)

- 3-tasoinen alusta
  - välittäjä luo alustan, jossa myyjän palveluja voi ostaa. Lisäksi kolmas osapuoli voi tarjota palveluitaan, kuten mainoksia, varauksia tai maksupalveluja (esim. Facebook , eBay)

- n-tasoinen alusta
  - myyjä, ostaja, toimittaja jne. muodostavat verkoston, jossa myydään ja välitetään palveluja (esim. Amazon, Alibaba)

Alustatalouden tuoma riski verokertymälle

Alustatalouden osuus kokonaistaloudesta eri arvioiden mukaan 20-50 % vuonna 2025

On todennäköistä, että digialustoilla toimivat hoitavat veroasiansa oikein

44 % todennäköisyys *)

Verovajeen kasvun riski voi olla jopa 1-2 MRD EUR vuodessa

*) Verohallinnon kyselytutkimus

Digitalisaation tuomat mahdollisuudet julkiselle sektorille

- Tieto digitaalisessa muodossa ja saavutettavissa teknisesti
- Uudet teknologiat mahdollistavat nykyistä reaaliaikaisemman toiminnan
  - Veronkerääminen transaktion yhteydessä
- Verottaja mukana prosessissa luonnollisena toimijana
  - Ei erillinen tapahtuma vaan prosessin osa
  - Osana liiketoiminnallisia ekosysteemejä
- Voidaanko veron laskenta tehdä muiden kuin viranomaisen toimesta
  - Ohjelmistorajapinnat
  - Laskennan tarkistaminen

Tulevaisuuden näkökulmia

- Veropohjan turvaaminen digitaalisessa maailmassa
  - Yhteistyö kansallisesti, EU- ja OECD-tasolla
  - Virtuaalivaluutat, toiminta perinteisten rakenteiden ulkopuolella
- Verolainsäädäntö
  - liiketoimintaa mahdollistava, teknologiariippumaton
  - ajan tasalla pysyvä, reaaliaikaisesti kehitystä seuraava

Reaaliaikainen talous

Historiatieto → Real Time Economy (RTE) → Ennakointi

- Verohallinnon tietojärjestelmämuutos mahdollistaa siirtymisen historiatiedoista reaaliaikaiseen tietoon. Siirtymä näkyy Verohallinnon osaamistarpeissa, organisaatiossa ja resursseissa.

- RTE tuo uusia ohjausvälineitä päätöksentekoon: Reaaliaikainen verotustieto ja reaaliaikaiset transaktiotiedot mahdollistavat myös entistä paremman veronsaajien palvelun.

esimerkkeinä Nordic Smart Government ja RTEco-hanke

Verovalvonnan varmistaminen digitaalisessa taloudessa -valvontaa ja palveluita

Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta 23.11.2018

Timo Puiro

Ylitarkastaja

Yritysverotusyksikkö, Ohjaus- ja kehittämisyksikkö

Riskienhallinta

Nykytilanne

Sähköisen kaupan valvontaprojektista jatkuvaan toimintoon

- Resurssit: 27 htv
- Prosessi- ja yksikkörajat ylittävää tekemistä ja kehittämistä
- Valvontatapauksia n. 1300 kpl. Tulon lisäyksiä n. 160 Me, veroja n. 40 Me
  - yksistään virtuaalivaluutta Bitcoiniin 550 valvontatapausta
- Vaikutettu voimakkaasti median avulla oma-aloitteiseen ilmoittamiseen
  - Tuhansia ilmoituksia koskien virtuaalivaluutasta ja jakamistaloudesta saatuja tuloja, tulojen lisäykset kymmeniä miljoonia euroja
- Vaikutettu kansainvälisen tietojenvaihdon kehitykseen

Digitaalisen talouden verovalvonnan mahdollistavat tietovirrat

VERO SKATT

TIETOJENVAIHTO

ANALYTIIKKA

RAHAVIRRAT

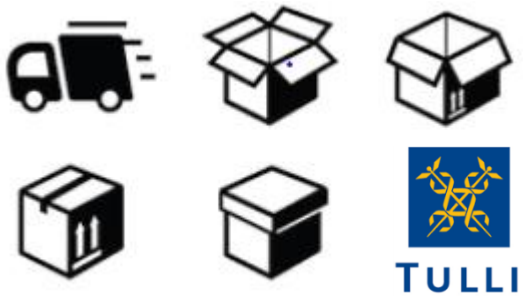

INTERNETIN TIETOVIRRAT

TAVARAVIRRAT

Tietojen saanti perustuu toimivaan sääntelyyn

- Laki verotusmenettelystä

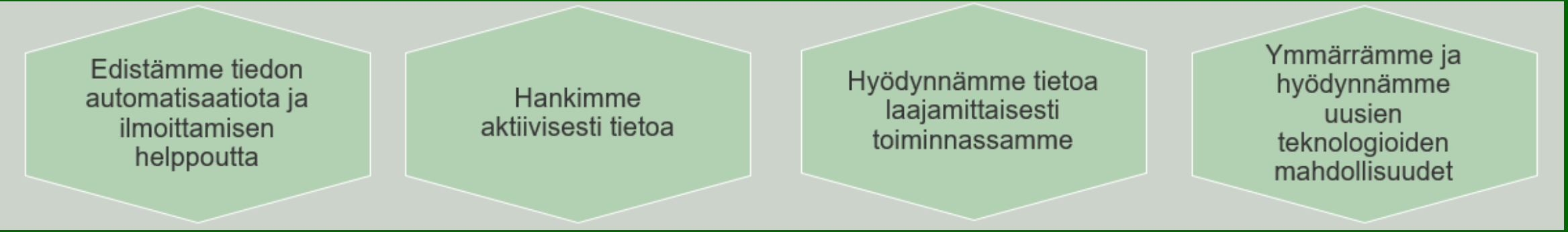
  21 § Vertailutietotarkastus

  Verotarkastus voidaan toimittaa myös yksinomaan siinä tarkoituksessa, että kerätään tietoja, joita voidaan käyttää muun verovelvollisen verotuksessa (*vertailutietotarkastus*).

- Kansainvälisiin tietojenvaihtosäännöksiin

Tulevaisuuden haasteet tänään

Verotuksen tietopohjan turvaaminen

Työntekemisen ja ansaintamallien muutokset:

- Taloudellisten toimijoiden lisääntyminen > Tulovirtojen hajautuminen, "silpputyö"
- Tehokas lainsäädäntö tietojen saamiseksi > tietointegraatio VH:n järjestelmiin > VH:n palvelukonseptin vahvistaminen ja veropohjan varmistaminen

Muutokset logistiikka- ja rahavirroissa

- Maksutapojen moninaistuminen > Perinteisten tietolähteiden ”kuivuminen”
- Verotuksellisen relevantin tiedon keskittyminen lainkäyttöalueen ulkopuolelle > Tiedon saatavuus
- Kaupan rakenteen muutos > logistiikkavirran muutos

§?

Veropohjaa turvaavat vaiheet

Mitä pitäisi tehdä?

Lyhyen aikavälin tavoitteet verotuksen tietopohjan turvaamiseksi

- Kansainvälisen tietojenvaihtosäännöstön kehittäminen
  - Komissiolta odotetaan Asetuksen 904 muutosehdotusta
  - Osallistumme OECD- ja EU-työryhmiin

- Kotimaisen sivullisen tietojenantovelvollisuuden laajentaminen
  - Verotuksellisesti relevantin tiedon saaminen automaationa alustatalouden toimijoilta saman kaltaisesti kuin esim. palkkatiedot

Mitä pitäisi tehdä verokertymän turvaamiseksi ?

Lainsäädäntö	Tarvitaan lainsäädäntö, joka velvoittaa digitalouden toimijat tekemään yhteistyötä Verohallinnon kanssa ja toimittamaan verotukseen tarvittavat tiedot. Säätelyä tarvitaan kansallisella, EU- ja OECD-tasolla.
Palvelut	Tarvitaan palvelut, jotka tekevät helpoksi digitalouden toimijoiden asioinnin Verohallinnon kanssa.
Teknologia	Tarvitaan teknologiaratkaisut, jotka mahdollistavat tietojen automaattisen keräämisen ja käsittelyn, sekä harmaan talouden ehkäisyn.
Rahoitus	Tarvitaan rahoitusratkaisuja, joilla turvataan Verohallinnon toiminnan kehittäminen vastaamaan digitalouden haasteisiin

Sinulle.

VERO SKATT